

ВСТУП

Після проголошення незалежності України особливо гостро постало питання відродження національної економіки, науки і культури. Світове співтовариство зацікавлене в співробітництві з Україною як економічно розвинутою європейською державою. У зв'язку з цим зростає роль національної бібліографії не тільки як показника інтелектуального та наукового потенціалу держави, а й як засобу інформування світової громадськості про наукові досягнення в Україні.

Серйозному аналітичному осмисленню історії, економічного, політичного, соціального аспектів життєдіяльності України повинне передувати максимально повне, об'єктивне виявлення та облік всіх можливих рукописних та друкованих джерел, що так чи інакше стосуються України з Х до ХХ століття.

Невід'ємною складовою інформаційних ресурсів України є національна бібліографія, яка відображає духовний, інтелектуальний та науковий потенціал держави. У зв'язку з завданнями кардинального вдосконалення інформаційного забезпечення сталого розвитку суспільства та державотворчих процесів в Україні розвиток національної бібліографії набуває основоположного характеру. Без створення національної інформаційно-бібліографічної системи неможливе включення до світового інформаційного простору та визнання України на міжнародному рівні.

Вивченню розвитку та становлення національної бібліографії України у різні періоди її історії, її проблемам та перспективам присвячено чимало наукових робіт. Проблемами національної бібліографії на Україні у довоєнний період займався П. Іноземцев. Вивченням бібліографічних ресурсів України, зокрема ретроспективних показників неперіодичних видань займався Г. Швецова-Водка. Концепції та шляхи створення й становлення національної бібліографії нашої держави на протязі ХХ століття є сферою наукових інтересів І. Лиханової. Проблеми та пріоритетні напрями національної бібліографії України висвітлюються в роботах В. Омельчука. Я. Чепуренко детально вивчені історія, розвиток та сучасний стан державного забезпечення системи обов'язкового примірника творів друку України як основи для існування національної бібліографії. Дослідження Л. Прокопенко присвячені діяльності Бібліографічної секції Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та закладів та її впливу на стан та розвиток національної бібліографії нашої країни. Сучасні бібліотекознавці цікавляться діяльністю перших бібліографів України. Так, Г. Ковальчук присвячує свою роботу діяльності дослідника українського книговидання Я. Ісаєвича, а О. Хміль – бібліографічній діяльності Зенона Кузеля, діяча західноукраїнської бібліографічної науки.

В Україні, на відміну від інших країн, відсутня цілісна система посібників національної бібліографії, які дозволяли б представити в доступній формі національний репертуар рукописної та друкованої спадщини держави. Відсутні й комп'ютерні бази даних національної бібліографії, які надають можливість вести обмін інформацією на міжнародному рівні.

У той же час зазначені проблеми не були предметом системного вивчення та узагальнення. Тому для створення ефективної системи національної бібліографії України доцільно дослідити її розвиток у контексті історичного і соціально-політичного розвитку української державності ХХ – поч. ХХІ ст. Саме такий підхід дає можливість поглиблено осмислити національну специфіку національної бібліографії та характер основних тенденцій її розвитку, охарактеризувати її проблеми на сучасному етапі та накреслити шляхи їх розв'язання з урахуванням зарубіжного досвіду.

Таким чином, **актуальність** обраної теми зумовлена необхідністю вивчення історії формування національної бібліографії України, що допоможе не тільки осмислити минуле, але й використати історичний досвід з метою подальшого розвитку національної бібліографії в умовах інформатизації суспільства.

Метою дослідження є аналіз особливостей розвитку національної бібліографії в Україні і виявлення її специфіки з історичних позицій.

Об'єкт дослідження – національна бібліографія України.

Предмет дослідження – процес розвитку національної бібліографії України.

Загалом національна бібліографія розглядається як форма відображення багатовікової пам'яті народу, засіб обміну й збагачення досягнень його культури, науки, інформаційного забезпечення розв'язання економічних і політичних проблем як на рівні держави, так і на рівні взаємодії з міжнародним співтовариством.

Українська національна бібліографія є засобом збереження й використання наукового та інтелектуального надбання суспільства, підґрунтям для вивчення процесів його історичного розвитку, внеску народу і держави в скарбницю світової науки та культури.